

Att börja tävla i fäktning.

Att börja tävla i fäktning är spännande och roligt. Det är mycket att tänka på innan vi väl står på pisten och ska börja fäkta. Här har YFK försökt bidra med ett litet informationshäfte kring vad som är bra att veta. Alla regler och bestämmelser är inte med. För kompletta regler, sök på svenska fäktförbundets hemsida, www.fencing.se under bl a Tävling eller Utbildning.

I en mindre klubb såsom YFK är föräldrarnas ansvar större än i de stora klubbarna som alltid/oftast har möjlighet att ha en tränare eller coach med vid tävlingstillfället.

Det är Ditt ansvar som förälder att hålla reda på de regler och bestämmelser som gäller för det som sker utanför själva pisten. T ex När ska vi vara där? Har vi allt med?

Vilken klass tillhör jag?

Fäktsäsongen följer i princip skolans terminer. Säsongen startar 1 juli (2013) och avslutas 30 juni (2014).

Klasser för säsongen 2013/2014.

Minior / U11. Ålder 9-11. Födda 2003-2005.

Yngre ungdom / U13. Ålder 12-13. Födda 2001-2002.

Äldre ungdom / U15. Ålder 14-15. Födda 1999-2000.

Kadett / U17. Ålder 16-17. Födda 1997-1998.

Junior / U 20. Ålder 18-20. Födda 1994-1996.

Senior / U23. Ålder 21-23. Födda 1991-1993.

Senior. Ålder 24 - . Födda 1990 o tidigare.

Veteran. Ålder 40 o uppåt. Födda 1974 o tidigare.

Utrustning

De krav som finns på utrustningen är framförallt till för fäktarens säkerhet. Se under respektive åldersklass vad som krävs för Din åldersklass. När man investerar i fäktkläder mm kan det vara bra att titta på kraven för de äldre åldersklasserna också. Barnen blir äldre och man brukar kunna ha fäktkläder flera år. Vill du även starta i en högre åldersklass än din egen (är vanligt) är det åldersklassens regler som gäller, inte ditt barns ålder.

När det gäller utrustning är det ganska mycket att hålla reda på, så vi börjar uppifrån och går ner. Gemensamt för all utrustning är dock att den är **Hel och Ren**. Mask och kläder har en FIE (internationella fäktförbundet)-märkning som anger hur tålig den är. Anges i N (newton).

Mask: Är specifik för varje vapen. Hur tålig den måste vara framgår nedan. Vid köp av mask brukar en "mask-sladd" följa med om du fäktar florett eller sabel. Den kopplas mellan masken och el-västen/-jackan för att registrera träff på masken. Alltid bra att ha en extra masksladd med på tävling. Elektriska grejor har en underlig förmåga att inte fungera när de måste....

Underväst/plastrong: Ska bäras på vapenarmen. Skyddar fäktarens armhåla. Finns i olika tålighetsgrad/skyddsklasser (FIE-märkning, xxxN), se krav nedan.

Jacka: Finns i olika FIE-märkning, se krav nedan.

Eljacka och el-väst: Specifikt för varje vapen. Dock behöver värjfäktarna inte några el-kläder eftersom hela kroppen gäller som träffyta.

Byxor: Har också olika FIE-märkning, se krav nedan.

Handske: Kan vara olika för värja/florett eller sabel. Hel och ska täcka en bit upp på underarmen.

Brötskydd/suspensoar: är från klassen äldre ungdom obligatoriskt för flickor, men naturligtvis både tillåtet och rekommendabelt för både flickor och pojkar i alla åldrar. Det finns speciella regler för hur brötskydd ska bäras i florettklasserna. Suspensoar bör bäras av pojkar även om det inte finns någon regel om det. Det finns även speciella suspensoarer för flickor. Titta bland ishockey och kampsportsutrustningar.

Strumpor: Oftast vita men alltid tillräckligt långa så att byxor och strumpor går omlott. Ingen bar hud vid tävling. Ordentlig resår längst upp så de inte hasar ner stup i kvarten. Det finns speciella fäktstrumpor med en lite tjockare framsida som "skydd" för smalbenen.

Skor: Oftast vanliga inomhus-gymnastiskskor. Inga sulor som svärtar ner. De skor som har en rågummisula ger ofta bättre grepp vid snabba riktningförändringar. Det finns särskilda fäktskor.

Ombyte: Som fäktare blir du garanterat genomsvettig på pisten. Det kan vara skönt med några extra undertröjor att byta med mellan poule-omgångarna.

Mat: Överlag serveras det inte några rejälare måltider på fäkttävlingar. Det matigaste kan vara toast (på vitt bröd) och ev. korv med bröd. Ta gärna med egen matsäck med det som du vet att ditt barn äter (och tål, vid ev intolerans). Dricka är synnerligen viktigt så att koncentrationsförmågan håller i sig.

Dessutom behöver fäktaren kroppsledning (-ar) och vapen. Enligt Tävlingsbestämmelserna ska fäktaren ha en extra kroppsledning och ett extra vapen med sig till pisten. Detta för att ett ev byte måste kunna ske snabbt och det finns ingen tid att börja leta när vapnet redan krånglar. Det skadar inte att dessutom ha ytterligare vapen med sig. Vapen tenderar att krångla vid sämsta tänkbara tillfälle...

Meckar-utrustning: När ni börjar bli lite mer vana är det bra att kunna fixa lite med vapnen på plats. En del tävlingar har försäljare på plats och dessa kan hjälpa dig fixa enklare fel. De limmar inte om klingor... Men hjälper dig gärna montera på en ny som du köpt av dem.

Krav på fäktdräkt i de olika klasserna.

Med fäktdräkt avses fäktväst, underväst och fäktbyxor i enlighet med FIE-reglementets bestämmelser.

Miniorklass: Fäktdräkt behöver inte vara FIE-märkt. Bröstskydd för kvinnor är inte obligatoriskt. Mask behöver inte vara FIE-märkt. Klinglängd=0.

Yngre ungdomsklass: Fäktdräkt Väst, vilken inte behöver vara FIE-märkt, tillsammans med underväst 800N FIE-märkt . Alternativt 800N FIE-märkt fäktväst tillsammans med underväst som inte behöver vara FIE-märkt. Fäktbyxor som inte behöver vara FIE-märkta. Bröstskydd för kvinnor är inte obligatoriskt. Mask behöver inte vara FIE-märkt. Klinglängd = max 2.

Äldre ungdomsklass: Fäktdräkt Väst, vilken inte behöver vara FIE-märkt, tillsammans med underväst 800N FIE-märkt . Alternativt 800N FIE-märkt fäktväst tillsammans med underväst som inte behöver vara FIE-märkt. Fäktbyxor som inte behöver vara FIE-märkta. Mask 1600N FIE-märkt. Bröstskydd för kvinnor. Klinglängd=max 5.

Kadett-, junior-, senior och veteranklass: Fäktdräkt Väst 800 N FIE-märkt, fäktbyxor 800 N FIE-märkt och underväst 800 N FIE-märkt. Mask 1600N FIE-märkt. Bröstskydd för kvinnor. Klinglängd=max 5.

Lägg märke till att reglerna skärps med stigande åldersklass. Att använda kläder och mask med högre skyddsklass är självklart tillåten och dessutom lämpligt.

Att anmäla till tävling.

För att veta vilka tävlingar som finns kan du titta på anslagstavlan i träningslokalen eller tävlingskalendern på förbundets hemsida.

De lättaste nybörjartävlingarna kräver ingen licens. Tex Ystad-träffen och Edling Cup.

Vill du tävla på större tävlingar eller i Masters-ligan behöver du en licens. Den löser du via förbundets hemsida, www.fencing.se under Tävling och Licenser. För att kunna lösa licens måste du vara medlem i en förening som är ansluten till SvFF. Fäktare utan giltig licens tillåts inte starta på tävlingen. Du kan inte anmäla via Ophardt systemet utan gällande licens.

Licensavgiften är 150 kr tom äldre ungdom, 300 kr för kadetter och juniorer samt 450 kr för seniorer och veteraner. Licens ska lösas i den faktiska klass fäktaren tillhör och berättigar även till att delta i äldre åldersklasser. Licensen följer fäktåret. Det finns även särskilda licenser om du vill delta på större tävlingar, för kadetter och äldre, ofta utomlands.

Vid en del tävlingar ska du även betala in anmälningsavgiften i förväg. Detta står i så fall på inbjudan.

Skulle du få förhinder att delta i en tävling du anmält till, är det viktigt att avanmäla hos tävlingsarrangören.

Hur fungerar själv tävlingsmomentet?

Bland ungdoms- och kadettklasser (även junior på Masterstävlingarna) är det vanligaste att fäktarna möts i två sk poule-omgångar för att därefter slås ut i direktelimineringmatcher (DE). På nybörjartävlingar kan andra alternativ finnas. Men man fäktar nästan under en hel dag oavsett. Boka ingen släktmiddag på kvällen...

En poule-match pågår till någon av fäktarna kommer till 5 stötar eller i 3 min. I DE går man till 15 stötar eller 3x3 min med en minuts vila mellan. I Miniorklasser fäktar man till 4 stötar eller 2 min i poulematcherna och 10 stötar eller 2x3 min i DE. Vid oavgjort när tiden går ut blir det förlängning med en minut. Domaren lottar vilken av fäktarna som har prioritet och om ingen stöt är satt under minuten, vinner fäktaren med prioritet.

Under direktelimineringen kommer bättre fäktare att möta sämre enligt ett rankingsystem utifrån poulernas resultat. Vanligtvis är det diplom till pristagare 1-8 samt pris till 1-3 (oftast blir det två 3or).

Veckan innan tävlingen.

Kolla i god tid innan så att all utrustning är hel och ren. Tvätta kläderna om det behövs. (Det brukar behövas!) Om allt fungerar bra med vapnen kan det räcka med att tejpa om klingan. Men vapnen och alla sladdar måste kontrolleras så att de är hela och att spetsen tål rätt vikt. I värja ska det dessutom vara rätt avstånd mellan spetsen och hylsan. Allt detta kan du kontrollera i meckar-rummet med hjälp av provdosan som sitter på bänken samt vikt (specifikt för vapnet) och ev bladmått (för värja) som du får låna av tränarna. Om du tänker tävla regelbundet är det en god idé att investera i egen testutrustning. Då kan du testa vapnen även på tävlingsplatsen.

Som förälder ska du se till att ha gjort upp en resplan. När startar klassen? Sista registreringstid? (Missa INTE denna tid! Då åker strykningspennan fram hos arrangören. Ring tävlingsledningen om något fullständigt oförutsätt händer på vägen och meddela att ni är på väg. Förhoppningsvis går det att lösa då.) När måste vi vara där? Hur lång tid tar det att köra dit? Karta eller adress? Kör i god tid!

Se till att ditt barn får ordentligt med sömn och en rejäl frukost på morgonen. Fäkttävlingar kräver lång tid av koncentration. Stig upp i god tid på morgonen så ni inte drabbas av tidsnöd. Bästa sättet att glömma något även om ni packar dagen innan. Lägg ner en liten förbandslåda också. Matsäck!

På tävlingsplatsen.

Anmäl att du har kommit och betala anmälningsavgiften vid registreringsbordet. Sista registrering är vanligtvis 30 min innan klassen förväntas starta. Men ni behöver mer tid än så för toalettbesök (det funkar inte så bra att gå på toa med fäktkläder när fäktningen väl är igång...), göra er hemmastadda på läktaren, säga hej till klubbkompisarna, byta om och värma upp. Kanske lite snabbfika/dryck om ni rest en stund. Ibland är det även utrustningskontroll. Då tar du med dig mask, ev elväst och ibland sladdar för kontroll av dess funktion. Om det är utrustningskontroll står det i regel i inbjudan.

En stund efter sista registreringstiden gått ut, kommer en rankinglista att presenteras. Du får en rankingplacering beroende på tidigare resultat i klassen.

Håll öronen öppna när tävlingsledningen börjar ropa upp klassen. Då får du reda på vilken pist (vilken nummer på banan) och vilka motståndare du ska möta. Ta ditt reservvapen och reservsladd med till pisten. En handduk och lite dricka kan vara bra att ha. Ha ev ytterligare vapen mm tillgängligt i närheten.

På pisten.

Domaren börjar med att ropa upp deltagarna på just den här pisten. Kom i tid! Han kontrollerar så att utrustningen är hel och har tillräcklig FIE-märkning. Är undervästen på? Domaren berättar också vilka två som ska börja fäkta och vilka två som ska hålla sig beredda. Den person han ropar upp först i matchen ska stå på domarens högra sida (om fäktaren är vänsterhänt ser domaren bättre om just den fäktaren är på hans vänstra sida). Om du får stå över, vänta, en match, titta på motståndarnas fäktning. Kanske kan du redan nu se något du kan ha nytta av i din match.

När Du blir uppropad, gå till rätt sida (se ovan) av pisten och koppla in dig. Domaren kommer fram till dig med vikten för att mäta så att fjädern orkar hålla spetsen uppe. Om du är lång uppskattar domaren att du lägger ner ett knä på golvet. Allt för att domaren ska nå upp till vapnets spets bättre. Håll vapnet lodrätt. När båda fäktarnas vapen är kontrollerade, tar du på dig masken och "provsticker" på motståndaren. Kontrollera att en färgad lampa lyser. Vit lampa=dålig koppling=inget bra! Gå sedan och ställ dig bakom gard-linjen och hälsa. På motståndaren, domaren och publiken. Invänta sedan domarens kommando.

Fäkta!!!!

Efter matchen hälsar du igen. Kopplar ur från vindan, håll gärna sladden till nästa fäktare. Om det inträffade något domslut i matchen (tex gult/rött kort) du inte förstod, påkalla domarens uppmärksamhet och be henne/honom förklara. Argumentera eller ifrågasätt inte domslut.

Drick lite och invänta nästa match.

När den här poule-omgången är över för din del, kontrollera att domaren har skrivit rätt resultat i sitt protokoll, signera och skaka hand med domaren. Det är svårt att korrigera felaktiga resultat i efterhand.

Nu är det läge att strecha lite. Väntetiden till nästa poule-omgång eller tills DE börjar kan vara allt mellan 30 min till 2 timmar. Passa på att ÄT. Gå på toa. Byt tröja och håll dig varm. Arrangören ska anslå en tidplan för när de olika klasserna och omgångarna ska fäktas. Titta på deras anslagstavla och försök planera din paus på bästa sätt. Du behöver värma upp igen innan nästa runda börjar.

Efter en stund meddelas att resultatet från omgången i klassen är uppe på anslagstavlan. Tid för att korrigera ev felaktiga resultat är 5 min. Titta igen även om du signerade på pisten. Det är människor som skriver in resultatet i datorn. Ett fel uppstår lätt.

Ny ranking presenteras efter poule-resultatet.

När det är dags för nästa omgång eller DE kommer tävlingsledningen att ropa upp igen. Då börjar vi om igen.....

Övrigt.

Som förälder (och fäktare) är det viktigt att du föregår med gott exempel och uppträder så att du hedrar din familj, din klubb och din sport.

Domarna dömer efter bästa förmåga och utbildning och det kan vara så att Din bedömning inte överensstämmer med Domarens. Men, DOMAREN DÖMER! Som förälder (och tränare) kan du bli förvisad från pisten om du stör ordningen.

Vill Du fotografera under matcherna, undvik blix. Det stör. Det kan dessutom vara lämpligt med motståndarens/förälders tillstånd. Det finns faktiskt människor med skyddad identitet. Kanske gillar någon av dem fäktning?

Stötta och peppa Ditt barn utan att ställa prestationskrav. Framför allt,

HA ROLIGT !

Det kommer fler tävlingar. Gräm er inte över det som varit. Ta med er det som fungerade bra till nästa tävling. Åkte du ut tidigt i DE? Stanna och stötta dina klubbkompisar i deras matcher. All support behövs.

Ystad 2013-08-31.